

**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี**
**Administration according to the good governance of education institution
administrators in the Sing Samut education area coordination Center Laem Sing
District Chanthaburi Province**

สุภัชญา สุยะศรี

Supatchaya Suyasri

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Degree of Master of Education Educational Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: supatchayasuyasri@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี และ (2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

รูปแบบการวิจัยเป็นวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ครูจำนวน 77 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน และกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) ผลการการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objective of this research were: (1) to study administration according to the good governance of principal in Sing Samut Network Education Area Coordination Center Laem Sing District, Chanthaburi Province, and(2) to compar Administration according to the good governance of education institution administrators in the Sing Samut education area coordination Center Laem Sing District Chanthaburi Province, classified by education level and work experience.

The pattern of this research is Quantitative research. The population was 77 teachers in the Sing Samut education area coordination Center Laem Sing District Chanthaburi Province the sample was 66 teachers by using the determination of sample group according to Krejcie & Morgan's table, and simple random sampling method. There were four steps of the methodology ; (1) Create a tool for collecting data, which is a 5 level rating scale questionnaire. (2) found the tool quality by Index of Item – Objective Congruence (IOC) and found the Reliability Cronbach's Alpha of this questionnaire was 0.77. (3) Collected the information by send the questionnaire to the sample group. (4) The statistics analysis of information by used, percentage, Arithmetic Mean, Standard Deviation and Independent of t-test.

Major findings were : (1) administration according to the good governance of education institution administrators in the Sing Samut education area coordination Center Laem Sing District Chanthaburi Province at a high level in overall and many aspects. (2) The results of compared the education background and work experience of teachers that had an assessment it, the difference insignificant the statistics at 0.05 level.

Keywords: Administration According to The Good Governance, School Administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน 3 ระดับ คือ ระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการในทุกระดับตามแนวโน้มปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเรียกโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” (Good governance) ซึ่งเป็นระบบแนวทางการบริหารจัดการที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดในปัจจุบัน “ธรรมาภิบาล” เป็นแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบแบบแผนในหลายระดับและในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในการจัดระบบบริหารทั้งในงานวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอันประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บริหารงานโรงเรียนซึ่งเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในนามสถานศึกษาและ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจการดำเนินกิจการของสถานศึกษา พึงต้องยึดหลักคุณธรรม หลักนิติธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ร่วมงานเชื่อถือและยอมรับ จากการศึกษาที่กำหนดให้มี มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม ของข้าราชการ มีการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ วิธีการบริหารงาน ภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพ มีการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good governance) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข “ธรรมาภิบาล” จึงเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือเอกชนที่ต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประชาชน และผู้บริหารทุกระดับ (ไชยวัฒน์ คำชู, 2545: 25)

ฉะนั้นการบริหารและการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำหลักที่ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะนิติบุคคลด้วยหลัก

ธรรมาภิบาลดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยสามารถบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การดำเนินงานด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหาร งานทั่วไป และเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (กระทรวงศึกษา, 2546: 30)

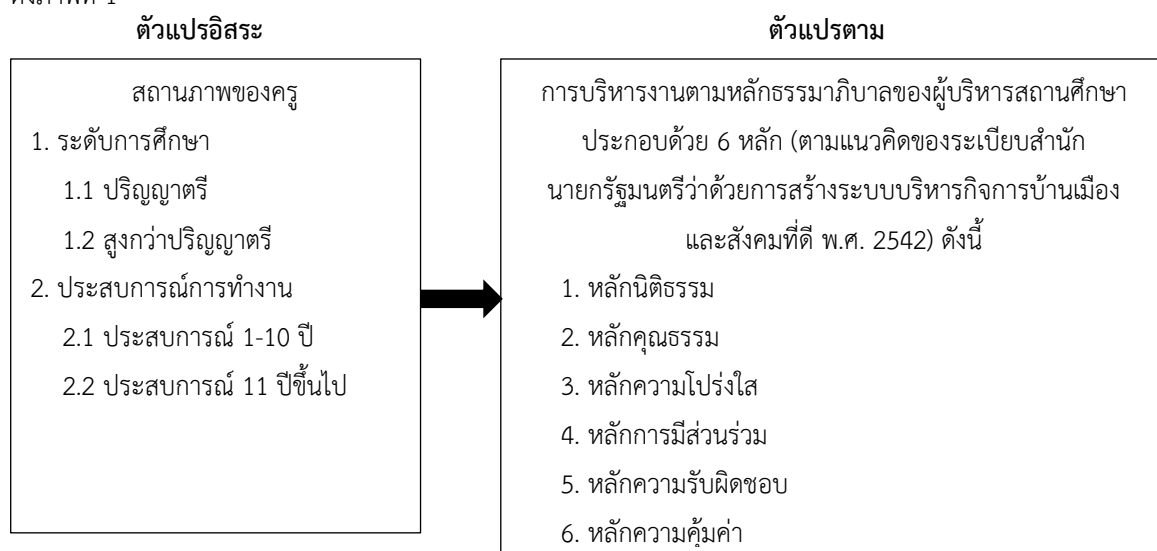
ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่ามาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อนำผลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิงห์สมุทร อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครู โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 6 หลักคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยเปรียบเทียบจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทธ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 6 โรงเรียน ครูทั้งหมด 77 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทธ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 607) ปีการศึกษา 2564 จำนวน 66 คน หลังจากนั้นใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทธ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในด้านต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการสร้างเครื่องมือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 นำแบบสอบถามปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทางนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (index of Item objective congruence: IOC) พบว่าได้ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

3.4 แก้ไข ปรับปรุงโดยจัดทำเป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง และมีลักษณะการบริหารที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาตรวจสอบคุณภาพด้วยการหาค่าความเที่ยง ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามฉบับนี้ เท่ากับ 0.93

3.7 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการครูในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทธ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ได้ทำแบบสอบถาม จำนวน 66 ฉบับ และขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ นับตั้งแต่วันที่รับแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ โดยจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา 66 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในภาพรวมรายด้านและรายข้อ

5.2 ทำการวิเคราะห์หิวเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือ ด้านหลักคุณธรรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับ เครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.25	0.52	มาก	3
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.27	0.55	มาก	2
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.34	0.48	มาก	1
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.19	0.49	มาก	6
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.24	0.51	มาก	4
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.22	0.36	มาก	5
รวม	4.25	0.24	มาก	-

2. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับเครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัย สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ ที่ต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. ครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับเครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้าน หลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับเครือข่ายสิ่งสมุทรร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี (n = 53)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 13)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. หลักนิติธรรม	4.15	0.52	4.35	0.31	3.31*	0.002
2. หลักคุณธรรม	4.16	0.54	4.38	0.30	3.59*	0.001
3. หลักความโปร่งใส	4.27	0.49	4.41	0.31	2.40*	0.019
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.12	0.50	4.26	0.33	2.56*	0.013
5. หลักความรับผิดชอบ	4.18	0.53	4.30	0.37	2.04	0.45
6. หลักความคุ้มค่า	4.17	0.36	4.27	0.29	2.40*	0.019
รวม	4.18	0.19	4.33	0.17	6.80*	0.000

2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับเครือข่ายสิ่งท่สมุทร อำเภอลำหลุมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักคุณธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อที่เหลือไม่แตกต่าง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งท่สมุทร อำเภอลำหลุมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล	ประสบการณ์การทำงาน				t	p
	1-10ปี (n = 43)		11 ปีขึ้นไป (n = 23)			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. หลักนิติธรรม	4.17	0.50	4.33	0.54	1.80	0.077
2. หลักคุณธรรม	4.13	0.53	4.41	0.49	2.98*	0.004
3. หลักความโปร่งใส	4.28	0.49	4.40	0.43	1.38	0.172
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.13	0.48	4.25	0.50	1.49	0.141
5. หลักความรับผิดชอบ	4.20	0.51	4.28	0.52	0.93	0.358
6. หลักความคุ้มค่า	4.17	0.36	4.27	0.35	1.33	0.187
รวม	4.18	0.19	4.32	0.27	3.22*	0.003

อภิปรายผล

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งท่สมุทร อำเภอลำหลุมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์การทำงานสูงและยังได้รับการอบรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ และบริหารการศึกษา ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้มีความ

รับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราภรณ์ บุญถนอม (2558) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในอำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาพร วิริยวรงค์ (2558) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมบูรณ์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำแนกเป็นรายด้านปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.1 หลักนิติธรรม จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมบูรณ์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร จันแสงยม (2555) ได้ทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 พบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชิวารวรรณ์ สว่างวงศ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายอริยมงคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 หลักคุณธรรม จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมบูรณ์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมมิกา อ่อนธานี (2559) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ด้านหลักนิติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลลา สุขเกษม (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนในทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอแก่งหางแมว ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม

1.3 หลักความโปร่งใส จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมบูรณ์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิ มนเดช (2558) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดพิจิตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปัทมาพร วิริยวรงค์ (2558) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมบูรณ์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤพร อินทวิเชียร (2556) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภทรชร พลอยงาม (2558) ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.5 หลักความรับผิดชอบ จากการศึกษากาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่สำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่การใส่ใจปัญหาของ สถานศึกษาและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน ปญวัฒน์ (2556) ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบึง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต18 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤพชร อินทวิเชียร (2556) ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับแรก ด้านความคุ้มค่า อันดับสอง ด้านความรับผิดชอบ และอันดับสาม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

1.6 หลักความคุ้มค่าจากการศึกษากาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย เปรมมิกา อ่อนธานี (2559) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤพชร อินทวิเชียร (2556) ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดย รวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับแรก ด้านความคุ้มค่า อันดับสองด้าน ความรับผิดชอบ และอันดับสามด้านหลักการมีส่วนร่วมตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขต พื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ การทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ การทำงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีวาทย์ ดาวกรงแก้ว และคณะ (2564) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการเปรียบเทียบความ คิดเห็นของบุคลากรสำนักงานเขตประเวศ เมื่อจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสันทนา ศรีไพรวัง และพิชญญา ยืนยาว (2555) ผลการเปรียบเทียบระดับ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศและวุฒิการศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญใจ แพงทอง (2556) ซึ่งศึกษาการใช้ หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงาน การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามทัศนะของครูโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายสิ่งสมุทร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิล เพิ่มพูน

(2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 พบว่าการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พิพัฒน์ นารินทร์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรมแก่ครูและบุคลากรทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความขัดแย้งภายในโรงเรียน ควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรมีความอดทน เมตตา ใจกว้าง ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาในโรงเรียนต่อไป
3. ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและติดตามผลอย่างเป็นระบบและชัดเจน มีการดำเนินงานที่เปิดเผยม สามารถตรวจสอบได้
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรมีการนิเทศกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้บริหารจะได้รับทราบและเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือให้งานต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
6. ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรมีการดูแล บำรุง รักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อความคงทนและพร้อมใช้ตลอดเวลา ผู้บริหารควรนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อการประหยัดและรู้จักใช้ของอย่างคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับเครือข่ายจังหวัดสมุทร อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ ในจังหวัดจันทบุรี

เอกสารอ้างอิง

กมลลา สุขเกษม. (2555). *พฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนในทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นฤพชร อินทรวิเชียร. (2556). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัทมาพร วิริยวรงค์. (2558). *ความคิดเห็นข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปรมมิกา อ่อนธานี. (2559). *แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พงษ์พิพัฒน์ นารีนรักษ์. (2563) *ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2563 (32), 168-181
- ภทรชกร พลอยงาม. (2557). *การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มะลิ มนเดช. (2558). *การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ในจังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มานี ติจ (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเภทกัมพูชา*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วชิราภรณ์ บุญถนอม. (2558). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในอำเภอโคกเจริญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไลพร จันเสงี่ยม. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศราวุฒิ ดาวกรงแก้ว และคณะ (2564). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ เขต 2*. วารสารรัฐศาสตร์. 2564 (39), 149-160
- อรพิน ปุณฺณวัฒน์. (2556). *การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.